

Đziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIII. — Wydana i rozesłana dnia 21. sierpnia 1886.

135.

Rozporządzenie ministerstwa obrony krajowej z dnia 17. sierpnia 1886,

tyczące się spisania obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu i utrzymywania ich w ewidencji w myśl ustawy z dnia 6. czerwca 1886 o pospolitem ruszeniu dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, z wyjątkiem Tyrolu i Vorarlbergu.

W s t ę p.

§. 1.

W wykonaniu ustawy z dnia 6. czerwca 1886 (Dz. u. p. Nr. 90) o pospolitem ruszeniu dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych z wyjątkiem Tyrolu i Vorarlbergu, ogłasza się niniejszym rozporządzenie o spisaniu obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu i utrzymywaniu ich w ewidencji.

Według §fu 9go rzeczonej ustawy rejestry pospolitego ruszenia mają być założone i utrzymywane w ewidencji przez zwierzchności gminne z współdziałaniem utrzymujących metryki, a Władze administracyjne powiatowe i Władze wojskowe winny wspierać je w tem stosownie do swego zakresu działania i w duchu przepisów niżej podanych.

Co do rozpoczęcia spisywania obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu nadmienia się, że podczas gdy według §fu 12go ustawy o pospolitem ruszeniu, służba w pospolitem ruszeniu stała się już obowiązującą, ministerstwo obrony krajowej ze względu na spóźnioną porę i potrzebne przygotowania uznało za stósowne zaniechać założenia rejestrów pospolitego ruszenia na rok 1886,

natomiast pierwsze spisanie obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu na rok 1887 ma być niezwłocznie rozpoczęte i w taki sposób wykonańe, aby założenie rejestrów pospolitego ruszenia na rok 1887 mogło być zamknięte w terminie do tego ogólnie wyznaczonym, to jest z końcem lutego 1887, iżby następnie gminy miały czas do sporządzenia przepisanego wyciągu z rejestru i posłania go Władzom administracyjnym powiatowym najpóźniej do 15. marca.

Co się tyczy terminów do ukończenia rozmaitych prac przygotowawczych do pierwszego założenia rejestrów pospolitego ruszenia, Władze administracyjne krajobwe wydadzą osobne polecenia.

W swoim czasie ogłoszone będą postanowienia, tyczące się utrzymywania w ewidencji obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu w czasie od powołania aż do rozwiązania pospolitego ruszenia.

Regestry pospolitego ruszenia i pierwsze spisanie obowiązanych.

§. 2.

R e g e s t r y .

Zwierzchności gminne obowiązane są spisać w osobnych listach „rejestrach pospolitego ruszenia“ wszystkich obywateli do gminy należących, w wieku obowiązującym do służenia w pospolitem ruszeniu będących, którzy ani do wojska (marynarki wojennej) lub do rezerwy dopełniającej, ani do obrony krajobwej nie należą, — bez względu, czy są w gminie obecni czy nieobecni, i rejestry te utrzymywać w ewidencji (U. o. p. r. §. 9, ustęp 1).

Rejestr pospolitego ruszenia składa się z 24 list rówieśnych, stanowiących szereg klas wieku od najstarszej aż do najmłodszej.

Załączka 1. Te listy rówieśne, które układać trzeba podług Załączki 1 niniejszego rozporządzenia, zawierać mają każda tę same klasę wieku wszystkich, w tym samym roku kalendarza gregoryańskiego od 1. stycznia aż do 31. grudnia włącznie urodzonych, podług nazwisk*) w porządku abecadłowym ułożonych.

Do najstarszego rówieśnictwa należą obowiązani do służenia w pospolitem ruszeniu, którzy w odnośnym roku kończą 42 rok życia a do najmłodszego rówieśnictwa ci, którzy kończą rok 19 życia.**)

W większych miastach (20.000 mieszkańców i więcej), gdzie z obecnych obowiązanych ma być w swoim czasie utworzonych więcej batalionów pospolitego ruszenia, utrzymywać należy ile możliwości osobne rejesty dla każdej dzielnicy.

Załączka 2 i 3. Wykazy przeglądowe Załączki 2 i 3 służą do wskazania, które rówieśnictwa rejestr ma zawierać i jak długo ci, którzy w nim będą zapisani, są obowiązani służyć w pospolitem ruszeniu.

Załączka 4. Z rejestrów pospolitego ruszenia ułożyć ma każda gmina corocznie podług Załączki 4 „wyciąg“, w którym zapisać należy, ile jest w każdym rówieśnictwie obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu.

*) Gdy jest więcej osób tego samego nazwiska i imienia, przydać należy dla odróżnienia obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu, przydomek, imię chrzestne ojca lub jakiś inną cechującą okoliczność.

**) W ostatnich rówieśnictwach pospolitego ruszenia zachodzi wyjątek co do tych, którzy na zasadzie §fu 20. ustawy o służbie wojskowej wstąpili dobrowolnie do czynnej służby w wojsku zanim zaczęli być obowiązani służyć w pospolitem ruszeniu. Osoby te, po dopełnieniu ustawowej dwunastoletniej powinności służbowej, obowiązane są służyć w pospolitem ruszeniu przez dziesięć lat następnych.

W razie potrzeby, sierżanci okręgowi obrony krajowej, przy starostwach pełniący obowiązki, mogą być na koszt gminy tego żadającej wydelegowani do objęcia zwierzchności gminnych i pomagania im przy układaniu i utrzymywaniu rejestrów pospolitego ruszenia.

„Wykazy” obowiązanych, należących do starszych rówieśnictw pospolitego ruszenia.

Za podstawę do spisania obowiązanych od najstarszego rówieśnictwa aż do przedostatniego włącznie, celem pierwszego założenia rejestrów pospolitego ruszenia, służą w ogólności listy popisowe z r. 1866, przeto Władze administracyjne powiatowe*) winny do zapisania tych obowiązanych w rejestrze pospolitego ruszenia ułożyć z list popisowych dla każdej gminy powiatu i dla każdego z 23 rówieśnictw osobne „wykazy” z rubrykami przepisanemi dla rejestrów pospolitego ruszenia (Załączka 1) i posłać je wcześnie zwierzchnościom gminnym.

Każde rówieśnictwo tych „wykazów” obejmować będzie wszystkich tej samej klasy wieku do gminy należących a do służenia w pospolitem ruszeniu obowiązanych, wymienionych w porządku abecadłowym podług nazwisk rodowych, tak np. najstarsze rówieśnictwo rejestru pospolitego ruszenia z r. 1887, tych do gminy należących a do pospolitego ruszenia obowiązanych, którzy urodzili się w r. 1845 — bez względu, czy zostali wykrešleni, uwolnieni do najbliższego poboru, całkiem uwolnieni lub wcieleni, tych ostatnich jednak tylko o tyle, o ile nie służą już w wojsku (marynarce wojennej), w rezerwie, rezerwie dopełniającej lub obronie krajobrazowej.**)

Ponieważ zwierzchności gminne mają później wpisać do rejestru pospolitego ruszenia tych, którzy są obowiązani służyć, przeto Władze administracyjne winny najprzód sprostować te „wykazy”, w szczególności zaś wyszukać owe osoby, w listach popisowych wymienione a z nich do tych „wykazów” wzięte, które później:

- a) uzyskały przynależność w innej gminie, lub
- b) opuściły kraj, lub
- c) o których nie niewiadomo ***, lub nakoniec
- d) które w ciągu tego czasu zmarły.

Tych trzeba wykreślić z krótkim wyrażeniem powodu w rubryce „Uwaga” a natomiast uzupełnić należy „wykazy” wpisaniem obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu, którzy w ciągu tego czasu przybyli, mianowicie przez uzyskanie należności do gminy.

Pierwszorazowy spis obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu — mianowicie starszych rówieśnictw — na podstawie list popisowych może oczywiście stać się całkiem odpowiednim tylko przez współdziałanie wszystkich czynników, przeto zwłaszcza Władze administracyjne obowiązane są wspierać się wzajemnie dla osiągnięcia tego celu i zużytkować wszelkie materyaly †), jakie tylko będą do rozrzadzenia lub okażą się dostępni i wszelkie korzystne sposobności,

*) Przez Władze administracyjne powiatowe rozumieją się starostwa jakież Władze gminne (magistrat, rada miejska, urząd burmistrzowski, rada gminna), sprawujące czynności starostw.

**) Ci, których rezerwa dopełniająca i obrona krajobrazowa utrzymuje w ewidencji, będą w tych wykazach wymieniani, a przeto mają być wełągnięci do rejestru pospolitego ruszenia.

***) Za tych „o których nie niewiadomo” uważać należy tylko osoby, których śmierci lub miejsca pobytu nawet najścisłe badania wyśledzić nie zdążyły a nie osoby, o których w gminie, choćby od dłuższego czasu — nie słychać.

†) Do sprostowania mogą służyć mianowicie listy losowania, na podstawie których listy popisowe były układane (§. 24 instrukcji wykonawczej do ustawy o służbie wojskowej), książki konspiracyjne spisu ludności, wykazy gminnych obowiązanych do płacenia taksy (§. 8 ustawy z dnia 13. lipca 1880, Dz. u. p. Nr. 70), materyaly tyczące się oddalonych (§§. 1.2—159 rzeczyonej instrukcji), rejesty tych, których rezerwa dopełniająca i obrona krajobrazowa (§. 160 tej instrukcji) utrzymuje w ewidencji itd.

jakie się nastęczą w toku rozmaitych czynności urzędowych, podejmowanych celem uzupełnienia i sprostowania „wykazów“ a tem samem rejestrów pospolitego ruszenia.

Jeżeli niema dawnych list popisowych, tyczących się pewnych okręgów dostawniczych lub gmin ani też list losowania, owe rówieśnictwa obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu, spisać należy dla takich gmin, o ile to jest możliwe, podług materyałów jakie się znajdują.

W przypadkach jednak takich starać się trzeba głównie o to, aby spis tych obowiązanych, którzy składają pierwszą klasę pospolitego ruszenia, był jak najdokładniejszy i stopniowo uzupełniać rejestry.

Gdy „wykazy“ są ile możliwości sprostowane, Władze administracyjne powiatowe oddają je najprzód zwierzchnościom gminnym, aby poczyniły dalsze dochodzenia względem obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu do gminy należących.

Zwierzchności gminne poczynić mają w gminie gruntowne dochodzenia przez porównanie z metrykami przynależności do gminy, jeżeli są utrzymywane, przekonać się, czy obowiązani do służenia w pospolitem ruszeniu należą do gminy, przez dni 14 wystawiać wykazy w gminie na widok publiczny, aby każdy mógł je przeglądać i obwieszczeniem ogłosić wezwanie, aby czyniono doniesienia celem dokładnego spisania obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu.

Następnie winny zwierzchności gminne zbierać nadchodzące szczegóły do sprostowania spisu, notować je pod zapisanymi w rubryce „Uwaga“, dopisać obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu, którzy zostali pominięci i tak uzupełnione „wykazy“ razem ze szczegółami, które zostaną zebrane i do zrobienia spisu w ogóle mogą być potrzebne, odesłać napowrót Władzom administracyjnym powiatowym do sprawdzenia.

Władze administracyjne powiatowe winny ocenić te dochodzenia poczynione w gminie i sprostować wykazy a następnie z krótkim uzasadnieniem zarządzenia, w tej mierze wydanego, zwrócić zwierzchnościom gminnym.

Członkowie korporacji, mających charakter wojskowy i noszących odznaki wojskowe (u. o p. r. §. 2, ustęp 4) oprócz tego, że mają być zapisani w rejestrach pospolitego ruszenia gmin do których należą, gdzie o tyle podlegają ewidencji, o ile w skutek swego wieku na zasadzie 1go ustępu §fu 2go ustawy o pospolitem ruszeniu, są obowiązani do służenia w pospolitem ruszeniu, winni być utrzymywani w ewidencji także przez dowódcę okręgu pospolitego ruszenia *), w którego okręgu korporacja ma siedzibę.

W tym celu dowódcy lub przełożeni rzeczonych korporacji układają mają osobne wykazy ich członków podług Załączki 5, wypełniając jak najdokładniej rubryki, które zawiera i corocznie z końcem stycznia w dwóch egzemplarzach posyłać do komend okręgowych pospolitego ruszenia (batalionowych obrony krajoowej), które obowiązane są wykazy te, jeśli potrzeba sprostować i odesłać niezwłocznie do przełożonej komendy obrony krajobrazowej (razem z sumaryuszem rejestrów pospolitego ruszenia).

Podobnież wojskowi na emeryturze lub w „stosunku pozasłużbowym“ z wojska (marynarki wojennej) lub obrony krajobrazowej będący, obowiązani służyć w po-

*) Okręgi batalionowe obrony krajobrazowej będą zobowiązane stanowić oraz okręgi pospolitego ruszenia; gdzie dla okręgu pospolitego ruszenia nie będzie zamianowany osobny dowódcę, tam dowódcę batalionu obrony krajobrazowej pełnić ma oraz obowiązki dowódcy okręgu pospolitego ruszenia.

spolitem ruszeniu, jeżeli nie są przeznaczeni*) do służby w wojsku lub obronie krajowej a przeto mogą być pociągnięci do pospolitego ruszenia, mają być, niezawisłe od wszelkiej innej ewidencji wojskowej, utrzymywani w ewidencji także przez dowódców okręgowych pospolitego ruszenia swego miejsca pobytu na podstawie wyciągów z protokołów ewidencyjnych, o które postarać się trzeba u komend okręgowych uzupełnienia, komend placu i biur ewidencyjnych obrony krajowej.

„Materiały pomocnicze“

do spisania młodzieży wchodzącej w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu.

Celem spisania młodzieży wchodzącej w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu, utrzymujących metryki urzędownie do tego ustanowieni, układając mają corocznie wyciągi z rejestrów chrztu i urodzin, obejmujące wszystkich młodzieńców w gminie urodzonych, którzy w roku kalendarza gregoryńskiego, mającym nastąpić po sporządzeniu tych wyciągów, skończą lub skończyliby 19 rok życia a to w taki sam sposób, jak to w §. 11 instrukcyi wykonawczej do ustawy o służbie wojskowej jest przepisane co do młodzieży wchodzącej w wiek, w którym do wojska stawać trzeba, podług wzoru I a tej instrukcyi; dzień śmierci osób, zapisanych w wyciągu metryk, zanotować należy w rubryce 4 wyciągu, o ile to stać się może na podstawie rejestrów śmierci, spisywanych przez utrzymujących metryki i wyciągi te, razem z wyciągami tyczącemi się młodzieży wchodzącej w wiek, w którym stawać trzeba do wojska, oddać najpóźniej z końcem października zwierzchnościom gminnym.

Podobnież wojskowi pasterze duchowni, którym poruczone jest utrzymywanie metryk, układając mają corocznie wyciągi z rejestrów chrztu i urodzin, obejmujące młodzieńców, którzy w następnym roku wejdą w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu a to w duchu §fu 11go instrukcyi wykonawczej do ustawy o służbie wojskowej podług wzoru I b przepisanego do wykazywania młodzieńców wchodzących w wiek, w którym stawać trzeba do wojska i wyciągi te najpóźniej 15. stycznia odesłać do komendy terytorialnej wojskowej.

Komendy terytorialne wojskowe i komendy okręgowe uzupełnienia, jakoteż Władze administracyjne powiatowe postępować mają ze spisaniem młodzieży wojskowego pochodzenia, wchodzącej w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu tak samo, jak to jest zalecone w §. 11 instrukcyi wykonawczej do ustawy o służbie wojskowej pod względem młodzieży takiej, gdy dochodzi wieku, w którym stawać trzeba do wojska.

Przy corocznem spisywaniu młodzieńców dochodzących lat 19, to jest wieku obowiązującego do służby w pospolitem ruszeniu, stosowane być mają odpowiednio postanowienia §§. 12, 15, 16, 19, 20, 21 i 22 instrukcyi wykonawczej do ustawy o służbie wojskowej (o spisywaniu młodzieńców wchodzących w wiek, w którym stawać trzeba do wojska), pamiętać jednak należy, że młodzieżcy wchodzący w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu nie są obowiązani zgłaszać się sami i że aż do dalszego zarządzenia prośb o uwolnienie nie bierze się na uwagę przy spisywaniu obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu.

*) Co do lekarzy ze stopniem uniwersyteckim, dyplomowanych chirurgów i dyplomowanych weterynarzy, będących w wieku obowiązującym do służby w pospolitem ruszeniu i którzy, jak inni obowiązani, mają być do spisu wciągnięci, jeżeli obowiązani są wstąpić w razie uruchomienia do służby w wojsku (marynarce wojennej) lub w obronie krajowej i przeto na zasadzie §fu 18go ustawy o służbie wojskowej już są w ewidencji utrzymywani, zanotować należy wyraźnie w rubryce „Uwaga“ rejestru pospolitego ruszenia, że podlegają temu obowiązkowi i osoby te, gdy mają wstąpić do służby w wojsku (marynarce wojennej) lub w obronie krajowej jakoteż dopóki w niej zostają, nie mogą być pociągane do służby w pospolitem ruszeniu.

Uwiadomienia o tem mają być nadsyłane zwierzchnościom gminnym przez Władze administracyjne powiatowe.

Zresztą co się tyczy prac przygotowawczych do spisania młodzieńców wchodzących w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu, zwierzchności gminne postępować mają tak samo, jak przy pracach przygotowawczych do poboru; mianowicie układając należy na podstawie rejestrów chrztu i urodzin, tudzież wyniku dochodzeń, trzy oddzielne wykazy co do należących do gminy, co do nie należących do gminy a wreszcie co do tych, o których zgoła nic nie wiadomo a to podług wzorów III, IV i V instrukcji wykonawczej do ustawy o służbie wojskowej*) i wykazy te ze wszystkimi materyałami przedstawić Władzy administracyjnej powiatowej najpóźniej do 15. grudnia.

Władze administracyjne powiatowe winny sprawdzić i uzupełnić te wykazy a wyciągi tyczace się obcych, do służby w pospolitem ruszeniu obowiązanych, posłać niezwłocznie właściwym Władzom administracyjnym powiatowym, zarządzić wystawienie na widok publiczny w czasie od 20. do 31. stycznia spisów, tyczacych się przynależnych, do służby w pospolitem ruszeniu obowiązanych a według okoliczności także tyczace się osób, o których nic nie wiadomo, w razie potrzeby zaś poczynić stosowne kroki w celu dalszego sprostowania wykazów.

Z dniem 1. lutego winny zwierzchności gminne wykazy te razem z materyałami pomoniczemi dochodzeń, przedstawić ponownie do stanowczego ustalenia Władzy administracyjnej powiatowej, która po uzupełnieniu i sprostowaniu zwraca je zwierzchnościom gminnym najpóźniej do 15. lutego celem przeniesienia zapisanych, jako najmłodszego rówieśnictwa do rejestru pospolitego ruszenia.

Po dokonaniu tych prac przygotowawczych zestawia się rejestr pospolitego ruszenia z nazwisk, przenoszonych rówieśnictwami z wykazów obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu należących do starszych rówieśników i z materyałów służacych do wpisania młodzieńców wchodzących w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu, sporządza się wyciąg i corocznie najpóźniej do 15. marca przedstawia się odpis tegoż właściwej Władzy administracyjnej powiatowej.

Ewidencja rejestrów pospolitego ruszenia.

§. 3.

Prostowanie w skutek szczególnych zdarzeń.

Gminy winny także utrzymywać w ewidencji rejestyry pospolitego ruszenia po wpisaniu obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu.

To utrzymywanie w ewidencji, które nietylko w pokoju lecz także podczas wojny istnieć ma, polega na ciąglem prostowaniu rejestrów w skutek szczególnych wydarzeń, mianowicie z powodu:

- a) odprawienia z wojska rezerwy dopełniającej lub obrony krajobrazowej osób, będących w wieku obowiązującym do służby w pospolitem ruszeniu,
- b) zmiany przynależności,
- c) wejścia do wojska rezerwy dopełniającej lub obrony krajobrazowej obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu,
- d) wydania obowiązującym do służby w pospolitem ruszeniu świadectw uwalniających od służby w pospolitem ruszeniu, w którymto względzie wydane będą osobne rozporządzenia,
- e) wychodźstwa, lub
- f) śmierci obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu.

*) We wzorach III i IV instrukcji wykonawczej do ustawy o służbie wojskowej sprostować należy odpowiednio tylko napisy ze względu, iż chodzi tu o zapisanie młodzieńców, wchodzących w wiek obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu; nadto zamiast „popisowi” położyć trzeba wszędzie „obowiązani do służby w pospolitem ruszeniu”, rubryki zaś do zapisania zgłoszenia się popisowych, jakież we wzorze IV przerwa kreski odgraniczającej rubryki i napis „I klasa wieku (urodz. w r. 18 . .)” itd. odpadają.

Sprostowania te czynić mają zwierzchności gminne za każdym razem i do każdego sprostowania przytoczyć winny motywy we właściwej rubryce rejestru pospolitego ruszenia *).

W tym celu

- a) Władze administracyjne winny dostarczać gminom przynależności materyałów tego się tyczących, których one nie mają lub odpowiednich zestawień a mianowicie co do wcielonych z końcem sierpnia, co do odstawionych dodatkowo, jakoteż co do odprawionych z wojska (marynarki wojennej) **) lub obrony krajowej z końcem roku itd.
- b) w razie śmierci każdego z obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu ***) utrzymujący metryki winni wyciąg z rejestru zmarłych posłać Władzy administracyjnej powiatowej miejsca pobytu dla zakomunikowania gminie do której przynależał, za pośrednictwem właściwej Władzy administracyjnej powiatowej. Jeżeli rejesty pospolitego ruszenia będą utrzymywane w ewidencji, jak to wyżej jest przepisane, nie powinny zawierać znacznego niedokładności i będą dostateczne do ważnego celu ewidencji wszystkich obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu.

Co do zapisków w rejestrach pospolitego ruszenia potrzebnych podczas powołania pospolitego ruszenia, wydane będą osobne postanowienia w przepisach wykonawczych, tyczących się ogółu spraw pospolitego ruszenia.

Coroczne zamykanie rejestrów pospolitego ruszenia.

Z końcem każdego roku (po raz pierwszy z końcem 1887) przejrzeć należy rejesty pospolitego ruszenia dla przekonania się, czy nie przeoczono żadnego sprostowania a następnie z początkiem nowego roku sprostować je przez wyłączenie najstarszego rówieśnictwa poprzedniego roku (po raz pierwszy z początkiem roku 1888 przez wyłączenie urodzonych w r. 1845) tudzież, do końca lutego, przez wejagnięcie najmłodszego nowo-przybywającego rówieśnictwa (w r. 1888 urodzonych w r. 1869), jednocześnie opatrzyć je „wyciągiem z rejestru pospolitego ruszenia” podług Załączki 4 i do 15. marca odpis wyciągu przedstawić Władzy administracyjnej powiatowej, która obowiązana jest posłać niezwłocznie komendzie okręgowej pospolitego ruszenia wyciągi z rejestrów pospolitego ruszenia wszystkich gmin swego powiatu.

Komendy okręgowe pospolitego ruszenia zestawiać będą niezwłocznie z tych wyciągów sumaryusze rejestrów pospolitego ruszenia podług Załączki 6 i przedstawić je przełożonej komendzie obrony krajowej, która sporządzi główny reestr pospolitego ruszenia podług Załączki 7 i odda ministerstwu obrony krajowej corocznie z końcem kwietnia.

Załączka 6.

Załączka 7.

Razem z sumaryuszami rejestrów pospolitego ruszenia komendy okręgowe pospolitego ruszenia (komendy batalionowe obrony krajowej) winny przedstawiać komendom obrony krajowej do przejrzenia materyały otrzymane od komend okręgowych uzupełnienia, komend placu i biur ewidencyjnych obrony krajowej (strona 377, ustęp 1).

Welsersheim b. r. w.

*) Pożadaną jest rzeczą, aby jednocześnie prostowano także wyciąg z rejestrów pospolitego ruszenia, przekołtatiw się zamknięcie roczne i zapobiegnie pominięciu w nim owych zmian.

**) Ponieważ oddalenii z marynarki wojennej po dopłonięciu obowiązku służenia wojskowo, nie podlegają obowiązkowi służenia w obronie krajowej, przeto arkusze księgi głównej podziału wszystkich z tamtąd oddalonych, posypane będą corocznie do komendy batalionowej obrony krajowej przynależności, celem zarządzenia wpisania w rejesty pospolitego ruszenia.

***) Gdyby zadechowała wątpliwość, przesyłać należy Władzy administracyjnej powiatowej miejsca pobytu wyciąg z rejestru zmarłych co do każdego obywatela, liczącego 19ty rok życia aż do 42.

Okręg pospolitego ruszenia (batalionu obrony krajowej)

Zajazka 1.

Powiat

Gmina

Rejestr pospolitego ruszenia na rok 18 . .

Równieństwo 18 . .

Liczba bieżąca	Nazwisko i przedimek		Imię (chrzestne)	Stan, zatrudnienie obowiązanego do służby w pospolitej ruszeniu	Miejsce zamieszkania (numer domu i numer domu w gminie, do której należy)	Służył w wojsku (morynarze wojen- strzelcy, żołnierze dołączni do jednostek) lub obrońcy (zawózek)	Jest lub był powoływany w pospolitem ruszeniu bez- warunkowo i nadzwyczajny z jednostki obronnej krajowej, z j. w jakim stopniu w rezerwie do dopelni- jącej przyjęty)	Stale nieobecny w ojczyźnie		Uzasadnienie	Uwaga									
	1	2						3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

U w a g a . .

a) Następujące ulotności czynią bezwarunkowym niezdolnym do dopelnienia powinności służenia w pospolitem ruszeniu:

1. Ślepotą, bielmo szare i wszelkie inne nieleczalne ulotności obojętnego, które obarczonego nieni czynią całkiem i twale niezdolnym do zarządzania;
2. zupełna niemocna głuchota na oba uszy;
3. brak ręki lub nogi lub nieuleczalna niemożność ich używania;
4. nieprawidłowy obrót odrębowy;
5. paraliż;
6. matostwo;
7. sądowe uznane odłapanie, ponieczanie lub niedoślewo umysłowe;
8. karłowatość;
9. zaledwie mienie, zwyczajenie, choroba nieuleczalna ciała, o ile ulotności te czynią obarczonego nieni całkiem i twale niezdolnym do jakiekolwiek czynności i zarządzania;

b) W rubryce „Uwaga” notuje się także przeznaczenie do uwolnienia tych obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, którzy są potrzebni do załatwiania spraw służby publicznej lub publicznego interesu.

Postanowienia te zezwalaają na dokonanie powinności służbowej w pospolitem ruszeniu, jakież we względzie uwalniania tych, którzy są niezbędni do zadania spraw publicznych lub publicznego interesu, wydane będą później.

Format całego arkusza: 45 cm wysokości, 60 cm szerokości.

Załączka 2.**I. Wykaz lat służby w pospolitem ruszeniu**

dla urodzonych w roku 1844 aż do 1874 włącznie.

Urodzeni w następujących latach	kończąc w następującym roku		i m a j ą b y ē	
	18.	42.	przy pierwszym założeniu na rok 1887	z dniem 1. stycznia następującego roku
	rok życia		do rejestru wciągnięci	wolni od służby w posp. ruszeniu
1844	.	1886	.	1887
1845	.	1887	.	1888
1846	.	1888	.	1889
1847	.	1889	.	1890
1848	.	1890	.	1891
1849	.	1891	.	1892
1850	.	1892	.	1893
1851	.	1893	.	1894
1852	.	1894	.	1895
1853	.	1895	.	1896
1854	.	1896	.	1897
1855	.	1897	.	1898
1856	.	1898	.	1899
1857	.	1899	.	1900
1858	.	1900	.	1901
1859	.	1901	.	1902
1860	.	1902	.	1903
1861	.	1903	.	1904
1862	.	1904	.	1905
1863	.	1905	.	1906
1864	.	1906	.	1907
1865	.	1907	.	1908
1866	.	1908	.	1909
1867	1885	1909	.	1910
1868	1886	1910	.	1911
1869	1887	1911	1888	1912
1870	1888	1912	1889	1913
1871	1889	1913	1890	1914
1872	1890	1914	1891	1915
1873	1891	1915	1892	1916
1874	1892	1916	1893	1917

z dotrzymaniem terminów do tego szczególnego wyznaczonego.

Załączka 3.**II. Wykaz klas wieku**

od roku 1886 do 1893 wcielonych do pospolitego ruszenia.

1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893
w r o k u							
1844	1845	1846	1847	1848	1849	1850	1851
1845	1846	1847	1848	1849	1850	1851	1852
1846	1847	1848	1849	1850	1851	1852	1853
1847	1848	1849	1850	1851	1852	1853	1854
1848	1849	1850	1851	1852	1853	1854	1855
1849	1850	1851	1852	1853	1854	1855	1856
1850	1851	1852	1853	1854	1855	1856	1857
1851	1852	1853	1854	1855	1856	1857	1858
1852	1853	1854	1855	1856	1857	1858	1859
1853	1854	1855	1856	1857	1858	1859	1860
1854	1855	1856	1857	1858	1859	1860	1861
1855	1856	1857	1858	1859	1860	1861	1862
1856	1857	1858	1859	1860	1861	1862	1863
1857	1858	1859	1860	1861	1862	1863	1864
1858	1859	1860	1861	1862	1863	1864	1865
1859	1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866
1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866	1867
1861	1862	1863	1864	1865	1866	1867	1868
1862	1863	1864	1865	1866	1867	1868	1869
1863	1864	1865	1866	1867	1868	1869	1870
1864	1865	1866	1867	1868	1869	1870	1871
1865	1866	1867	1868	1869	1870	1871	1872
1866	1867	1868	1869	1870	1871	1872	1873
1867	1868	1869	1870	1871	1872	1873	1874
1868	1869	1870	1871	1872	1873	1874	1875
1869	1870	1871	1872	1873	1874	1875	1876
1870	1871	1872	1873	1874	1875	1876	1877
1871	1872	1873	1874	1875	1876	1877	1878
1872	1873	1874	1875	1876	1877	1878	1879
1873	1874	1875	1876	1877	1878	1879	1880
1874	1875	1876	1877	1878	1879	1880	1881
1875	1876	1877	1878	1879	1880	1881	1882
1876	1877	1878	1879	1880	1881	1882	1883
1877	1878	1879	1880	1881	1882	1883	1884
1878	1879	1880	1881	1882	1883	1884	1885
1879	1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886
1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887
1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888
1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889
1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890
1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892
1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893

wcielone są następujące klasy wieku:

Załączka 4.

Okrąg pospolitego ruszenia (batalionu obrony krajowej)

Powiat

Okrąg sądowy

Gmina

Wyciąg z rejestrów pospolitego ruszenia.

Równieństwo	Ilość mężczyzn obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu	Z n i e c h						U w a g a	
		służyli		są, lub byli w ewidencji	są				
		w wojsku (marynarkę wojenną) rezerwie dopełniającej	w obronie krajowej		w rezerwie dopełniającej	w obronie krajowej	trwale nieobecni		
1845									
1846									
1847									
1848									
1849									
1850									
1851									
1852									
1853									
1854									
1855									
1856									
1857									
1858									
1859									
1860									
1861									
1862									
1863									
1864									
1865									
1866									
1867									
1868									
Suma .									

U w a g a. W uwadze zanotować na'ęzy ilość tych, którzy służyli w wojsku (marynarkę wojenną) lub w obronie krajowej, w skutek prawa do uwolnienia zostali oddaleni i są utrzymywani w ewidencji w rezerwie dopełniającej lub obronie krajowej a przeto w rubrykach kilkakrotnie są wymienieni.

Zajazcka 5.

Nazwa korporacji

Siedziba korporacji

W y k a z

członków (korporacji) obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu.

Liczba bieżąca	Nazwisko	Imię	Stopień (urząd) w korporacji	Rok urodzenia	Gmina do której należy (powiat, kraj)	Stan, zawód, zatrudnienie (zawód)	Miejsce zamieszkania i Nr. domu	Jest do służby w wojsku (obronie kraju) obowiązany (rodzaj broni i stopień)	Służb w wojsku (mająca wojennej, rezerwowej, dojazdowej) lub obronnej kraju (rodzaj broni i stopień)	Jest lub był utrzymywany w ewidenicy	Stale nieobecny i gdzie	Uwaga		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Podpis dowódcy (przełożonego):

Summaryz regestru pospolitego ruszenia.

Zakazka 6.

Okrąg pospolitego ruszenia (batalionu obrony krajobrazu)

Rejestry

obowiązanych do służenia w pospolitem ruszeniu podług podań marcowych 18 . . (87)

R o w i e s n i e t w o	Z n i c h	O k r ą g p o s p o l i- t o g o r u s z e n i a (o k r ą g b a t a l o n u o b r o n y k r a j o w ej)		P o w i a t , m i a s t o w a s n y s t a t u t p o s t a- d u j a c e (o k r ą g d o s t a w n i c z y)
		O k r ą g s a d o w y	s t u n i e	
1845				
1846				
1847				
1848				
1849				
1850				
1851				
1852				
1853				
1854				
1855				
1856				
1857				
1858				
1859				
1860				
1861				
1862				
1863				
1864				
1865				
1866				
1867				
1868				
Suma		w wojsku (marynarki wojennej) rezerwie dopełniaczej	służyli	
			w lub byli utrzymany w ewi- dencji	są
		w obronie krajowej		
		w rezerwie dopełniającej		
		w obronie krajowej		
stale nieobecni				
bezwarkownie niezdatni				
U w a g a				

U w a g a. W uwadze zanotować należy ilość tych, którzy strzyli w wojsku (m.in. na rzecz wojennej) lub w obronie kraju, w skutek prawa do uwolnienia zostali oddaleni i są utrzymywani w ewidencji w rezerwie dopełniającej lub obroni krajowej a przeto w rubrykach kilkakrotnie są wymienieni.